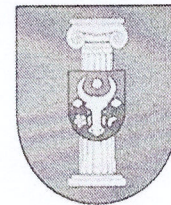

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО
НЕПОДКУПНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE
nr. 58/11

mun. Chișinău

04 mai 2020

Inspector de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Alexandru Stavinschi, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Revenco Lidia, născută la [REDACTED], IDNP: [REDACTED], domiciliată în [REDACTED], director al Instituției Preșcolare grădinița-creșă "Albinuța" din s. Cupcui, r-l Leova, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A STABILIT:

La 23 octombrie 2019 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. R-362/19, care, la 04 noiembrie 2019, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr.132/2016 *cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit sesizării, dna Revenco Lidia, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nedeclararea și nesoluționarea conflictului de interese apărut în perioada exercitării funcției de director al grădiniței "Albinuța" din s. Cupcui, raionul Leova și emiterea actelor administrative care vizează soțul [REDACTED], fratele [REDACTED] și cumnata [REDACTED].

La 14 noiembrie 2019, conform procesului verbal de inițiere a controlului, în temeiul prevederilor art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în privința dnei Revenco Lidia, director al Instituției Preșcolare grădinița-creșă "Albinuța" din s. Cupcui, r-l Leova, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-11/3051 din 14 noiembrie 2019, recepționată la 19 noiembrie 2019, dna Revenco Lidia a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile prevăzute la art. 33 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Conform răspunsului [REDACTED], înregistrat în cadrul Autorității la 13 decembrie 2019 cu nr. 7109, s-a constatat că dna Revenco Lidia a fost numită în funcția de director al Instituției Preșcolare grădinița-creșă "Albinuța" din s. Cupcui, r-l Leova, în baza dispoziției nr. 15 a Primăriei Cupcui, raionul Leova din 17 august 2017.

Potrivit aceluiași răspuns și materialelor anexate, s-a constatat că dna Revenco Lidia, exercitând funcția de director al Instituției Preșcolare grădinița-creșă "Albinuța" din s. Cupcui, r-l Leova a emis acte administrative și a încheiat acte juridice, după cum urmează:

- Ordinul nr. 7-p din 29.06.2018, cu privire la demisia dlui [REDACTED] din funcția de paznic.
- Ordinul nr. 8-p din 29.06.2018, cu privire la angajarea dnei [REDACTED] în funcția de paznic.

Conform registrului de stat al populației s-a constatat relația de soră – frate a dnei Revenco Lidia și [REDACTED] și relația de cumnată – cumnată a dnei Revenco Lidia și [REDACTED].

La 18 decembrie 2019, în conformitate cu art. 37 alin. 3 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin scrisoarea nr. 04-11/3552, recepționată la 23 decembrie

2019, dna Revenco Lidia a fost invitată la sediul Autorității Naționale de Integritate, să prezinte punctul de vedere asupra eventualei încălcări a regimului juridic al conflictelor de interese și a expedit punctul de vedere, înregistrat în carul Autorității la 20 ianuarie 2020 cu nr. 315, în care a indicat: ”dna Revenco Lidia a intervenit cu explicația la scrisoarea primită nr. 3552 din 12.12.2019 referitor la conflictul de interes personal, manifestat prin semnarea ordinului de demisionare a dlui [REDACTAT] din funcția de paznic și a ordinului de angajare a dnei [REDACTAT] – în funcția de paznic. În cazul dat, nu a urmărit nici un interes personal. Propunerea de a demisiona a venit chiar din partea dlui [REDACTAT], deoarece i s-a propus un serviciu mai plătit și care se referă anume la profesia pe care a învățat-o și anume ”sudor”. Având și o familie mai numeroasă, înțelege că financiar postul dat nu putea fi refuzat. La acel moment, de urgență, nu se găsea nici o persoană să îndeplinească funcția dată (plătită puțin + lucru enorm, deoarece la grădiniță paznicul este și măturător a teritoriului grădiniței, se ocupă și cu cositul ierbii, ș. a.). Împreună cu primarul i-a fost propusă această funcție soției – d. [REDACTAT], care își îndeplinește la moment funcțiile cu sârguință. Sunt persoane responsabile, muncitori, cinstiți și fără ”darul paharului”. Nu sînt și nu au fost remunerați adăugător, chiar dacă lucrări suplimentare îndeplinesc. Strict, conform legii. Din alt punct de vedere, adăugând-o pe [REDACTAT], știa sigur că v-a putea și în continuare să beneficieze de serviciile dlui [REDACTAT], gratis, ca sudor(repararea gardului, porții, topogane ș.a.) Bugetul la grădiniță fiind mic și nu dispune de finanțe, nu avea de unde achita, însă el e persoana care nu a refuzat niciodată. Acesta a fost și motivul pentru care nici ea nu a putut refuza, deoarece pe viitor v-a beneficia de ajutorul lui, desigur gratis. Însă, vrea să aducă la cunoștință că de aceste acțiuni privind demisionarea dlui [REDACTAT] și angajarea dnei [REDACTAT] a fost la curent domnul primar [REDACTAT], fapt confirmat prin semnarea lunară a tabelului de pontaj chiar de dumnealui. Unica greșeală este că nu a știut că ordinele date este necesare, în scris, acordul primarului, astea fiind doar verbal. Roagă să fie înțeleasă și să nu fie pedepsită drastic, deoarece pe viitor v-a ține cont de încălcările date.

În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dna Revenco Lidia, deținând funcția de director al Instituției Preșcolare grădinița-creșă ”Albiuța” din s. Cupcui, r-l Leova, este subiect al declarării averii și intereselor personale.

Potrivit art. 2, din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, conflict de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

interes personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);

Conform art. 12, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dna Revenco Lidia, deținând funcția de director al Instituției Preșcolare grădinița-creșă ”Albiuța”, era obligat să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei

în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interes.

Conform răspunsului [REDACTAT], înregistrat în cadrul Autorității la 10 ianuarie 2020 cu nr. 122, dna Revenco Lidia, director al Instituției Preșcolare grădinița-creșă "Albiuța" din s. Cupcui, r-l Leova nu a depus declarația despre conflictul de interese.

În conformitate cu art. 12, alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Potrivit art. 14, alin. (2) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, soluționarea unui conflict de interese real se face prin examinarea situației de conflict și prin determinarea și aplicarea opțiunii pentru soluționarea conflictului. Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.

Conform art. 14, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, în persoana dnei Revenco Lidia, îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

Potrivit art. 23, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

Analizând punctul de vedere a dnei Revenco Lidia, inspectorul de integritate consideră că **responsabilitatea de a se conforma prevederilor legii este o obligație a dnei Revenco Lidia, iar cunoașterea sau necunoașterea legii nu exonerează de răspundere.**

Asfel, necunoașterea legii invocată de dna Revenco Lidia, prin faptul că „...că nu a știut că ordinele date este necesare, în scris, acordul primarului, astea fiind doar verbal...”, nu reprezintă o scuză plauzibilă întru justificarea exonerării de răspundere generată de conflictele de interese abordate în prezenta speță (nemo legem ignorare censetur), în contextul în care este axiomatic că relațiile sociale sunt guvernate de norme juridice, iar actele normative (în care sunt materializate normele juridice) indiferent de forța juridică și organul emitent, pentru asigurarea cunoașterii și opozabilității lor, se publică în corespundere cu art. 56 alin. (4) din Legea cu privire la actele normative (anterior Legea cu privire la actele legislative), în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, după caz, în monitoarele oficiale ale raioanelor, municipiilor și ale unităților teritoriale autonome cu statut juridic special ori în Registrul actelor locale, prezumându-se cunoașterea de către toți destinatarii legii a regulilor de conduită impuse, informația fiind accesibilă publicului.

Și nimeni nu poate fi considerat că nu cunoaște legea, *adagiu latin* ce exprimă principiul potrivit căruia se prezumă că toată lumea cunoaște legea și nimeni nu poate fi apărat de răspundere invocând necunoașterea prevederilor ei; eroarea de drept nu exonerează de răspundere. Cunoașterea și respectarea legilor este o îndatorire primordială a tuturor cetățenilor, înscrisă în Constituție. Cunoașterea și respectarea legii definesc atitudinea civică, comportamentul etic, grija față de valorile sociale, apărute și promovate prin actele normative, față de interesele fundamentale ale întăririi și dezvoltării societății. Legile și celelalte acte normative sunt aduse la cunoștința cetățenilor prin publicarea lor în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.

Astfel, în conformitate cu art. 12, alin. (5) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, ”Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face până la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Conform art. 14, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării*, în persoana dnei Revenco Lidia, *îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii*, fapt ignorat de dna Revenco Lidia, care fără a informa despre apariția unui conflict de interese real și până a fi soluționat acest conflict, a emis acte administrative și a încheiat direct acte juridice, care vizează persoane ce îi sunt apropiate.

În urma examinării materialelor acumulate în dosarul de control, inspectorul de integritate concluzionează că dna Revenco Lidia, deținând funcția de director al Instituției Preșcolare grădinița-creșă "Albinuța" din s. Cupcui, r-l Leova, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

➤ neinformarea în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, în termen de 3 zile de la data constatării, în scris, organul ierarhic superior despre interesul, al său ori al persoanelor apropiate, legat de decizia pe care trebuie să o ia.

➤ nesoluționarea în conformitate cu art. 14, alin. (3) și (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, a conflictului de interese real, prin emiterea actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice, care vizează persoane ce îi sunt apropiate, după cum urmează:

- Ordinul nr. 7-p din 29.06.2018, cu privire la demisia dlui [REDACTAT] din funcția de paznic.
- Ordinul nr. 8-p din 29.06.2018, cu privire la angajarea dnei [REDACTAT] în funcția de paznic.

Având în vedere cele constatate, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-38 și 39 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că dna Revenco Lidia, exercitând funcția de director al Instituției Preșcolare grădinița-creșă "Albinuța" din s. Cupcui, r-l Leova, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

➤ neinformarea în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, în termen de 3 zile de la data constatării, în scris, organul ierarhic superior despre interesul, al său ori al persoanelor apropiate, legat de decizia pe care trebuie să o ia.

➤ nesoluționarea în conformitate cu art. 14, alin. (3) și (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, a conflictului de interese real, prin emiterea actelor administrative și încheierea directă a actelor juridice, după cum urmează:

- Ordinul nr. 7-p din 29.06.2018, cu privire la demisia dlui [REDACTAT] din funcția de paznic.
- Ordinul nr. 8-p din 29.06.2018, cu privire la angajarea dnei [REDACTAT] în funcția de paznic.

2. Se aduce la cunoștința dnei Revenco Lidia, actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 15 zile de la primirea acestuia, în instanța de contencios administrativ.

3. Se sesizează autoritatea responsabilă de numire în funcție, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea încetării raporturilor de serviciu a dnei Revenco Lidia în funcția de director al Instituției Preșcolare grădinița-creșă "Albinuța" din s. Cupcui, r-l Leova.

4. Se decede, dna Revenco Lidia, din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitivă a actului de constatare ori din data rămânerii definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

5. Se înscrie dna Revenco Lidia în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitivă a actului de constatare ori din data rămânerii definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.